

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ
ΣΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ
ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

A. GDPR: ενδυνάμωση των δικαιωμάτων των υποκειμένων

- ενίσχυση ήδη υφιστάμενων δικαιωμάτων - αντίστοιχη διεύρυνση των υποχρεώσεων των υπευθύνων επεξεργασίας
- εισαγωγή νέων δικαιωμάτων (δικαίωμα στη λήθη, δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, δικαίωμα εναντίωσης στην λήψη απόφασης βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας)
- αρχή της λογοδοσίας
- θεσμοθέτηση του ρόλου του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων
- υψηλά πρόστιμα

A. Δικαίωμα ενημέρωσης (άρθρο 12)

- Δικαίωμα ενημέρωσης για την επεξεργασία (άρθρα 13- 14)
- Σε κατανοητή γλώσσα, συνοπτικά, σε εύκολα προσβάσιμη μορφή
- Με ηλεκτρονικά μέσα αν είναι εφικτό
- Δωρεάν

A. Δικαίωμα πρόσβασης (άρ. 15)

- Επιβεβαίωση ότι διενεργείται επεξεργασία και παροχή πληροφόρησης για τον τρόπο επεξεργασίας
- Λήψη δωρεάν αντιγράφου των δεδομένων από το υποκείμενο
- Απάντηση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας εντός 1 μηνός

A. Δικαίωμα διόρθωσης (αρ. 16)

- Διόρθωση ανακριβών δεδομένων ή συμπλήρωση ελλιπών δεδομένων
- Έλεγχος από τον υπεύθυνο επεξεργασίας για την διαπίστωση της ανακρίβειας ή της έλλειψης

A. Δικαίωμα διαγραφής - «δικαίωμα στη λήθη» (άρθρο 17)

- Διαγραφή δεδομένων υπό προϋποθέσεις

A. Δικαίωμα στη φορητότητα (άρθρο 18)

- Μόνο όταν η επεξεργασία διενεργείται με αυτοματοποιημένα μέσα
- Αντίγραφο δεδομένων και μεταφορά δεδομένων σε δομημένο, κοινώς χρησιμοποιούμενο μορφότυπο
- Μόνο όταν νομιμοποιητική βάση είναι η συγκατάθεση ή η εκτέλεση σύμβασης
- Ασφάλεια μεταφοράς των προσωπικών δεδομένων

B. GDPR: Σύγχρονες προκλήσεις στην άσκηση των δικαιωμάτων των δεδομένων

1. Αναγνώριση των αιτημάτων
2. Ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων
Τρόποι ταυτοποίησης : πληροφορία που γνωρίζει το υποκείμενο ή δίνεται σε αυτό από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (π.χ. κωδικός) ή με βιομετρικά δεδομένα.
3. Σύντομο χρονικό διάστημα απάντησης των αιτημάτων (30 ημέρες)
Στάδια ικανοποίησης αιτημάτων :
 - α) Εντοπισμός δεδομένων
 - β) Αξιολόγηση δεδομένων
 - γ) Παράδοση δεδομένων
4. Μεγάλος όγκος ζητούμενων δεδομένων / μεγάλος αριθμός αιτημάτων / πολυπλοκότητα αιτημάτων

5. Υπερβολικά γενικά αιτήματα

Αιτιολογική σκέψη 63 GDPR: «Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας επεξεργάζεται μεγάλες ποσότητες πληροφοριών σχετικά με το υποκείμενο των δεδομένων, δύναται να ζητά από το υποκείμενο να προσδιορίζει τις πληροφορίες που σχετίζονται με το αίτημά του».

6. Μη δομημένα προσωπικά δεδομένα – ο εντοπισμός τους δεν μπορεί να γίνει αυτόματα, απαιτείται χρόνος και ανθρώπινοι πόροι.
7. Έλλειψη πόρων (ανθρώπινων και οικονομικών).
8. Συνεργασία των εργαζόμενων του οργανισμού.

Γ. Κατευθύνσεις για την ορθή διαχείριση των αιτημάτων των υποκειμένων των δεδομένων

- Καθορισμός αναλυτικής διαδικασίας για την ικανοποίηση κάθε δικαιώματος – λίστα ελέγχου ανά δικαίωμα (χρήσιμες οι κατευθύνσεις του ICO)
- Σωστή εκπαίδευση της ομάδας που θα ασχολείται με την διαχείριση των αιτημάτων
- Αιτιολογική σκέψη 63: παρότρυνση στους υπεύθυνους επεξεργασίας «να παρέχουν πρόσβαση εξ' αποστάσεως σε ασφαλές σύστημα μέσω του οποίου το υποκείμενο των δεδομένων αποκτά άμεση πρόσβαση στα δεδομένα που το αφορούν» - μείωση των αιτημάτων των υποκειμένων
- Χαρτογράφηση εκ των προτέρων όλων των συστημάτων / αρχείων που χρησιμοποιεί ο οργανισμός

Γ. Κατευθύνσεις για την ορθή διαχείριση των αιτημάτων των υποκειμένων των δεδομένων (συνέχεια)

- Αναζήτηση ψηφιακών λύσεων για συγκεκριμένες διαδικασίες.
- Έναρξη της διερεύνησης του αιτήματος από την πρώτη κιόλας ημέρα υποβολής του
- Δημιουργία υποδειγμάτων απαντήσεων για ερωτήματα που τίθενται συχνά
- Δημιουργία βάσης δεδομένων με ακριβή στοιχεία τα οποία καταχωρούνται σε σωστή θέση
- Ελαχιστοποίηση των δεδομένων

Αιτιολογική σκέψη 64: «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν θα πρέπει να διατηρεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με μοναδικό σκοπό να μπορεί να αποκρίνεται σε δυνητικά αιτήματα»

Δ. Προσαρμογή των επιχειρήσεων στην σύγχρονη ψηφιακή επανάσταση

- Σημαντική αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων και συνεπακόλουθα στον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων από τα υποκείμενα των δεδομένων.
- Η προσαρμογή των υπηρεσιών και του τρόπου λειτουργίας μιας επιχείρησης είναι θεμελιώδης προϋπόθεση για την επιβίωσή της.
- Η διασφάλιση της ασφάλειας, της διαθεσιμότητας και της ακεραιότητας των δεδομένων είναι επίσης θεμελιώδης προϋπόθεση για την επιβίωση της επιχείρησης, ιδίως σήμερα.

Παράδειγμα παροχής ιατρικών υπηρεσιών

2000

Ο ασθενής προσέρχεται στο ιατρείο του παθολόγου του, ο οποίος παίρνει το ιατρικό ιστορικό του και καταγράφει χειρόγραφα τα δεδομένα στο φυσικό ιατρικό φάκελο που τηρεί στο γραφείο του. Εάν ο ιατρός συστήσει την διενέργεια εργαστηριακών εξετάσεων, ο ασθενής υποβάλλεται σε εξετάσεις σε διαγνωστικό κέντρο, το οποίο χορηγεί τα αποτελέσματα εκτυπωμένα στον ασθενή, ο οποίος τα δίνει στον ιατρό του προς φύλαξη.

Εάν ο ασθενής θέλει πρόσβαση στο πλήρες ιατρικό του αρχείο, πρέπει να επισκεφθεί τον ιατρό και το διαγνωστικό κέντρο

Παράδειγμα παροχής ιατρικών υπηρεσιών

2019

Ο ιατρός καταγράφει δεδομένα σε ψηφιακό αρχείο που φυλάσσεται στον υπολογιστή του. Εάν ο ιατρός συστήσει τη διενέργεια εργαστηριακών εξετάσεων στον ασθενή, το διαγνωστικό κέντρο αποστέλλει τα αποτελέσματα με email στον ασθενή και αυτός στον ιατρό του.

Εάν ο ασθενής θέλει πρόσβαση στο πλήρες ιατρικό του αρχείο, η αναζήτηση του είναι πιο εύκολη – αλλά πάλι πρέπει να απευθυνθεί στον ιατρό του και στο διαγνωστικό κέντρο

Προβλήματα 2000-2019

Πολλαπλά σημεία αποθήκευσης ιατρικού φακέλου χωρίς δυνατότητα δόμησης της πληροφορίας κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο ασθενής να έχει άμεσα πρόσβαση στο σύνολο των δεδομένων και ταυτόχρονα να μπορεί ανά πάσα στιγμή να δίνει πρόσβαση στα στοιχεία αυτά σε όποιον ιατρό επιθυμεί.

Λύση: Κεντρική διαχείριση ιατρικού φακέλου σε εθνικό επίπεδο
άρθρο 84 του Ν. 4600/2019: Καθιέρωση Ατομικού Ηλεκτρονικού Φακέλου Υγείας για όλους τους κατόχους ΑΜΚΑ. Το περιεχόμενο του Α.Η.Φ.Υ. τηρείται ισοβίως και είναι ενιαίο και υποχρεωτικό σε εθνικό επίπεδο. Όλοι οι επαγγελματίες της υγείας (φυσικά/νομικά πρόσωπα) υποχρεούνται να καταχωρούν κάθε δεδομένο υγείας που σχετίζεται με τον ασθενή.

Ευχαριστώ!

Έλενα Βρακατσέλη

Δικηγόρος LL.M.

Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων στον Όμιλο του Ιατρικού Αθηνών